

עסקי אור

רימו מלחמת העולם הרביעי הבריטים בכל תחנות האוטובוסים והרכבת בארץ ישראל מודעה שהראתה חמור, הפונה אל רוכבי בוז הלשון: האומנם דרושה נסיעה זו?

הימים היו ימי מצוקה ותובלתית, הדלק היה דרוש למטרות צבאיות חשובות, והי שלטון ביקש לחנך את האזרח לצעו.

אילו יכול היה "שביט 2" לרכב, יתכן שהיה פונה באותה שאלה: "האומנם דרוש שיגור זה?"

שריהוץ האוסטרי, קריסקי, עמו שוחחתי לפני כמה שנים, אמר לי: "טוב לנו. אנחנו עם קטן, השלמנו זה עם זה. לכן פטורים אנחנו מעול רב. איננו חייבים לייצר מטרסים. איננו חייבים לשגר טילים. איננו חייבים להוכיח עוד שאנחנו מעצמה עולמית."

הוא אמר לי את הדברים בחיוך עדין, בי ידעו כי אני ישראלי, וכי מדינת ישראל לא השלימה כלל וכלל עם העובדה שאיננה אימפריה חובקת עולם.

מדינה קטנה, המעמידה פני מועי צמת-יקום, קל לה לאכזר את עשי תונותיה. היא נוטה, מטבע הדברים, להשקיע את כוחותיה הדלים במיבצע-ראווה יקרים. עסקי-ראווה אלה בולעים את המשאבים הכספיים והטכניים הדרושים במקומות אחרים, להכשחת התפתחות בריאה ומאוזנת.

כאשר עומד בראש המדינה שליטי-חידה, הנאלץ להוכיח את עצמו בפני העולם ואז רחוק, חמורה סכנה זו שבעתים. מאו ר מעולם הצטיינו שליטים מסוג זה במיבצע ראווה יקרים: פיראמידות וזיגוראטים, קיר-קסים ואוטוסטרדות.

אומה בריאה רוכשת לעצמה כבוד, ואילו שליטי-חידה זקוק ל"יוקרה". ואין דרך בטוחה יותר לרכישת פרסטיגיה מאשר לעסוק ב"עסקי-ראווה של שחיץ ורושם."

היוקרה הנרכשת בדרכים אלה היא בחוטי-זהב, והמסתירה לא פעם גוף אכול שחפת. דוגמה מאלפת לכך ניצבת לנגד עינינו בדמותה של צרפת הדה-גולית.

דה-גול החליט להקדיש את מיטב המשא-בים הדלים של מדינתו לייצור פצצת-אטום צרפתית. איש אינו יודע לשם מה דרושה פצצה זו — שהרי איש אינו יכול לחלום על מלחמה אטומית בה תשתתף צרפת מחוץ לקואליציה הגדולה של הגוש האמריקאי.

הפצצה הצרפתית נוצרה לשם רכישת "יוקרה". דה-גול עצמו לא הסתיר זאת מעולם. דיבוריו האינסופיים על "פרסטיגיה" ועל "גורגור" מעיפים אף את אזהדיו, ואילו בעולם הם מעוררים גיחוך.

שהרי בו בזמן שצרפת פיתחה את פצצת-הראחה שלה, היא איבדה, צעד אחרי צעד, את הבסיס האמיתי של גודלתה וכוחה. הי פצצה לא מנעה את הנסיגה ההדרגתית אך המתמדת מ"אלג'יריה צרפתית". היא רק בלעה חלק ניכר מן האמצעים שהיו דרושים כדי לבסס את חלקה של צרפת באי-רופה המערבית המאוחדת.

הפצצה לא עצרה את ירידת צרפת. יתכן שאף החישה אותה.

אור אזהרה זו, הבה ונבדוק את עסקי-האחר שלנו. למי דרוש הטיל? לשם מה? ובאיזה מחיר?

קודם כל, יש להפריד לחלוטין בין המישור המדעי לבין המישור המדיני. במישור הראשון נקבעת יכולתו הטכנית, במישור השני נקבעות דרכי ניצול יכולת זו.

כך הפרדנו במיבצע-סיני בין המישור הי צבאי לבין המישור המדיני. היללנו את הי

יכולת המזהירה של צה"ל, שהשיג תוך זמן קצר הישג צבאי כה נכבד, וגניינו את הי הנהגה הפוליטית, שביובזה יכולת זו במיב-צע חסרת-כלית, בחברת שותפים מלוכלכים. גם הפעם, מותר לנו להפיק סיפוק ר-גאחה מהישג המדענים. חומה אטומה של סודיות וצנזורה מונעת מאתנו לקבוע מה ערכו האמיתי של הישג זה. אך מוכנים אנו להאמין לכרוזי סוכני-הפירסומת המפלטת, שפורסמו השבוע בעתונות היומית באיטלה של ידיעות מוסמכות. נאמין שהטיל כולו שלנו, וכי כרוכים בו כמה הישגים מדעיים, כגון המצאת דלק-ראקטיות מוצק חדש. אך גאחה זו, אינה בגדר אפתעה. אין כל סיבה שמדעינינו לא ישתחו עם טובי המדע-נים בעולם, בייתוד בשטח בו אין סודות. אנחנו אומה תרבותית. הננו חברה מתור

טיל כזה. מדינות אחרות, אף עשירות מי אתנו, פשוט אינן מוכנות להשקיע כסף בייצור טיל כזה.

כי אין כל קושי ברכישת טילים מסוג "שביט 2" לשם מחקר מסוג זה. ארצות-הברית היתה מוכרת אותם במחיר 12 אלף דולר. יתכן כי ממשלת ארצות-הברית היתה דורשת כי הטיל יופעל כאן בידי צוות אמריקאי, אם אומנם הכוונה למחקר אקדמי, למי זה מפריע?

אך אדם בעולם המאמין כי הכוונה היא מטאורולוגית, מנהיגי ישראל עצמם דאגו לכך שאיש לא יקבל גירסה זו ברצי-נות. על כן לא הזמינו לשיגור את שרי-התחבורה, האחראי לחקר זה.

ואילו הנזק הממשי שהביא הוי"2 למאמץ המלחמה הבריטי היה כמעט אפסי. בינתיים זרחה תקופת-האטום. טיל המצוייד בראש-נפץ אטומי, כוח-ההרס שלו עצום — כשהוא מכחף כלפי מטרה גדולה מאוד — כגון לונדון, פאריס או קאהיר — יש לו כוח מרתיע רב.

במילים אחרות: יש לטיל כזה ערך צבאי ממשי רק כשהוא מצר ייד בראש-נפץ אטומי.

ישראל תהיה מסוגלת, במרוצת השנים, לגבש טיל מונחה שיהיה די משוכלל כדי לשאת ראש-נפץ כזה, והיא גם תהיה מסוג-גלת לשכלל פצצה אטומית שתתאים לטיל כזה. **אלא שלצורך זה דרושה השקעה עצומה, במשך שנים ארוכות.**

השאלה היא: האם זה כדאי? האם יש הצדקה להשקעה אדירה כזאת? האם רשאים אנחנו להפסיק, למעשה, למשך שנים, את כל ההתפתחות הלאומית בשאר החיים?

ש שני גורמים הפוסלים מחשבה צב-אית כזאת. כדאי וכדאי להפוך בהם. ראשית: בטווחים הקצרים המפי-רידים בין ישראל לבין אויביה הפוטנציאליים, יכול חיל-האוויר משוכלל למלא את כל התפקידים המוטלים על טילים.

חיל-האוויר הוא גמיש. אפשר להפעילו בכל מצב שהוא, בהתאם לצורכי אותו מצב. ואילו הטיל האטומי הוא נשק המתאים רק למצב אחד, לפעולה אחת. כאשר מדינה משקיעה את כל אוגה והונה בייצור טילים אטומיים — ומקפחת את שאר סוגי הנשק, בגלל שיקול תקציבי — שוב לא תהיה מסוגלת לעמוד במלחמה בלתי-אטומית.

היא תיאלץ להפוך כל מלחמה למלחמה אטומית.

האם חשב משהו על כך עד הסוף? **שנית: כבר ראינו כי במרחב פועל חוק הכלים השלובים. כל נשק המגיע לצד אחד, מגיע במהי-רה לירי הצד השני.**

למחרת הידיעה על שיגור שביט 2, כבר נודע כי רע"ם מבקשת טילים מארצות-הברית. אחרי שישראל עצמה פירסמה את שיגור הטיל שלה בתרועה כה רבה, תוך הבלטת הצד הבטחוני, שוב אין כל תירוץ לבקש מהאמריקאים שלא יענו לבקשה זו. בייתוד כאשר גם הסובייטים מוכנים לספק לרע"ם טילים, תמורת מחיר פוליטי.

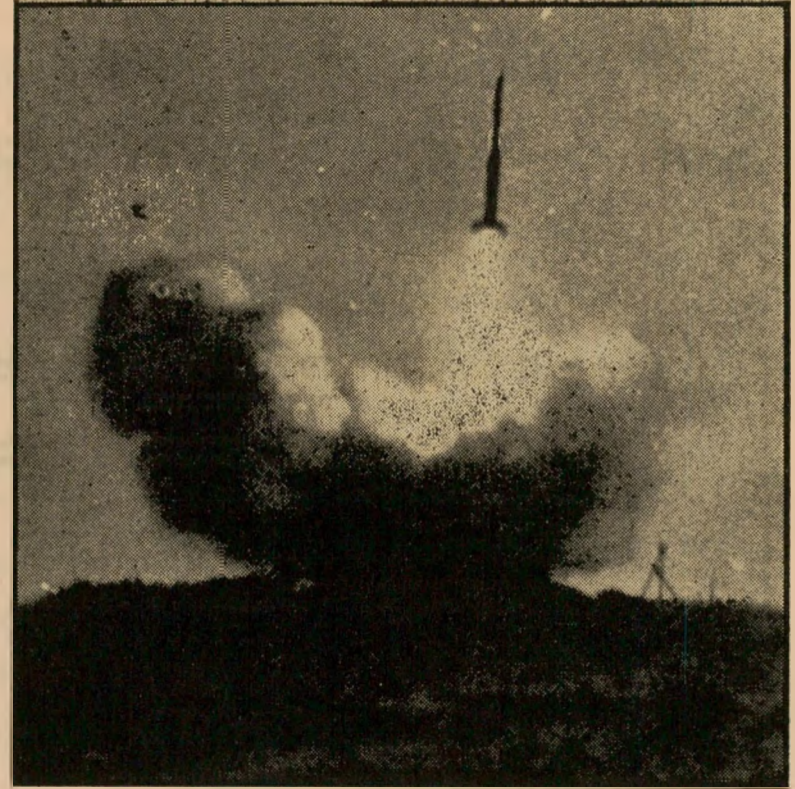
לכך פתחנו במו ידיו את שערי המרחב בפני זרם אדיר של טילים. גם ישראל וגם מדינות-ערב יצטרכו להוציא אתה סכומים אדירים לייצורם ולקנייתם של טילים — ולו רק כדי להתחרות זו בזו.

התיתכן דוגמה בולטת יותר למה שכינינו לא מכבר, בשם "בטחון נניזום"? יש כאן כל הסממנים: הספוק העצמי הרב, העקרונות הי מוחלטת, הנזק לבטחון המדינה, וגוסף לכך: השאיפה הבלתי-מוסחית לי-הפיק מכך תועלת מפלגתית וכיתתית על-ידי שיגור הטיל בשא מלחמת-הבחירות.

ת הבטחון-נניזום, השולטת בישראל, אינה מתקשה בגיוס כספים למיבצע-ראחה בטחוניים-כיכול. אפשר להשקיע בהם מיליונים על גבי מיליונים, מבלי ש מוסד ממלכתי כלשהו יבדוק ברצינות אם הדבר כדאי ורצוי — ומבלי שממשלת יש ראל אף תדע על כך.

אולם מדינת ישראל אינה משקיעה אף אגורה שחוקה אחת במיבצע כלשהו — טוב או רע, יעיל או כושל — שמטרתו היא להשיג שלום, אותו שלום שהוא לכדו יכול לערוב לאורך ימים לבטחון.

הטילים נעלמים באוויר. אולם מדינת ישראל צריכה להיות עלו-אדמות.

שביט 2 — האומנם דרוש שיגור זה?

בעת השיגור נוכחו אנשים מסוימים מאד. כולם היו שייכים לכת מסוימת במפא"י — הת הבטחוניסטית, בתוספת גולדה מאיר. היתה כאן כוונה ברורה ליצור את הרושם שערכו של הטיל מצוי בשטח הצבאי.

מפא"י עצמה מיהרה לפרסם מודעת-ענק של קלסתר פני בן-גוריון, ומתחתה הסיס-מה: "טוב שיידעו אויבינו מבחון כי ליד הגה הבטחון עומד אדם שאין לנצחו!"

שים לב: לא את האומה אין לנצח. לא את צה"ל אין לנצח. את האיש האחד הזה אין לנצח.

ה אומנם מוסרף הטיל לבטחון ישראל? יללים מסוג זה, יש להם רק ערך אחד, מבחינה צבאית: הפצצת ערים גדולות, כש-זו, דומה שביט 2 במידה רבה לוי"2 הנאצי. כל המומחים לתורת-המלחמה תמימי-ידעים כיום, כי הוי"2 הביא עד אין שיעור יותר נזק לגרמניה מאשר לבריטניה. היה זה מיב-צע-ראחה אוסייני למושטר דיקטטורי. היטלר הוקסע על-ידי התעמולה שאפפה את הטיל. למען הטיל הזה הוא עצר את ייצורם של מטוסי-קרב סילוניים, שיכלו להציל את גרמניה מאימת הפצצות האנגלו-אמריקאיות.

קנת, בעלת רמת-מחיי גבוהה. מכאן שרמ-תנו המדעית והטכנית אינה נוסלת מזו של כל אומה אחרת על פני כדור-הארץ, פרט למיגבלות של ממדים, תקציב ואוצרות-טבע. **קומץ העסקנים, השולטים כיום במיקרה באומה זו, לא יצרו את האומה העברית. במידה שבכלל היתה להם השפעה על רמתנו הי מדעית הטכנית, הרי היתה זאת השפעה שלילית. ככלאם את המי דינה כגטו מבודד ומנותק, הם מנעו מאתנו את המרחב הגיאוגי-ראסי והרוחני, אך עצם היכולת הי מדעית והטכנית, אינה פרי של פוליטיקאים.**

לא נידון את הפוליטיקאים על מי ההיש-גים במישור המדעי. נדון אותם במישור המדיני — האם ניצלו את היכולת המדעית של האומה למען מטרות יעילות, ורצויות?

ש ראוי אינה זקוקה לטיל מטאורוני. זה ברור לכל ילד. בעייתנו לגבי חקר האקלים ומגו-האוויר אינו כה חמורות עד כי יש להקדיש לכך חלק ניכר מן ההכנסה הלאומית. התעמולה הממשלתית צודקת בי-קבעה כי אנחנו המדינה השביעית שייצרה